

บทที่ 2

ประวัติความเป็นมาและการแบ่งส่วนงาน
ของสำนักงานมาตรฐานผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรม

ประวัติความเป็นมา

งานด้านมาตรฐานในประเทศไทย น่าจะนับได้ว่าเริ่มขึ้นใน พ.ศ. 2446 (ร.ศ. 122) เมื่อได้มีการตราพระราชบัญญัติทำเหรียญเงินรัตนโกสินทร์คึก 122 ขึ้น ซึ่งเป็นพระราชบัญญัติที่มีกฎเกณฑ์ในการทำเหรียญกระษาปณ์ตามหลักวิทยาศาสตร์ ในการนี้กระทรวงพระคลังมหาสมบัติได้จัดตั้งกองแยกธาตุ ซึ่งได้วิวัฒนาการต่อมาเป็นกรมวิทยาศาสตร์ในปัจจุบัน งานที่ทำในสมัยนั้นก็คือวิเคราะห์ ควบคุมคุณภาพของ เนื้อเงินที่ใช้ทำเหรียญกระษาปณ์ให้เป็นไปตามมาตรฐานที่กำหนด

เมื่อเกิดสงครามโลกครั้งที่ 2 ประเทศไทยอยู่ในภาวะขาดแคลนผลิตภัณฑ์ที่เคยสั่งซื้อจากต่างประเทศ จำเป็นต้องผลิตสินค้าอุตสาหกรรมดังกล่าวมากขึ้น นับเป็นก้าวแรกของกิจการอุตสาหกรรมในประเทศไทยเพื่อที่จะส่งเสริมผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรมไทย กรมวิทยาศาสตร์จึงได้เริ่มเปิดบริการรับรองคุณภาพสินค้าที่ผลิตภายในประเทศในปี พ.ศ. 2482 โดยอาศัยมาตรฐานของต่างประเทศหรือเอกสารข้อมแนะนำขององค์การระหว่างประเทศ และมาตรฐานของผู้ผลิตที่กรมวิทยาศาสตร์ยอมรับ เป็นเกณฑ์ในการพิจารณาให้ใบรับรองคุณภาพสินค้าให้แก่ผู้ผลิต โดยผู้ที่จะขอให้ทางราชการออกหนังสือรับรองคุณภาพสินค้าที่ผลิตในประเทศให้จะต้องยื่นคำขอที่กรมส่งเสริมอุตสาหกรรมพร้อมทั้งตัวอย่างผลิตภัณฑ์ และค่าธรรมเนียมกรมวิทยาศาสตร์จะได้ส่งเจ้าหน้าที่ไปตรวจกรรมวิธีผลิต และวิธีควบคุมคุณภาพของโรงงาน พร้อมทั้งขอเก็บตัวอย่างเพิ่มเติม เจ้าหน้าที่ที่ได้รับมอบหมายก็จะจัดส่งตัวอย่างผลิตภัณฑ์เดียวกันจากในท้องตลาดนำมารวมเป็นตัวอย่างที่ใช้ในการวิเคราะห์ทดสอบ 3 ตัวอย่างด้วยกัน หากปรากฏว่ามีคุณภาพต้องตามมาตรฐานก็จะออกหนังสือรับรองคุณภาพสินค้าให้ว่ามีคุณภาพ "ใช้ได้" หรือ "ดี" แต่หากผลการวิเคราะห์ทดสอบแสดงว่าสินค้านั้นไม่ถูกต้องตามมาตรฐาน ก็จะแจ้งให้ผู้ยื่นคำขอทราบข้อเท็จจริงพร้อมทั้งให้คำแนะนำในการปรับปรุงผลิตภัณฑ์ให้มีคุณภาพตามมาตรฐาน

มาตรฐานที่ใช้เป็นเกณฑ์ในการให้การรับรองคุณภาพสินค้าที่ผลิตขึ้นในช่วงเวลานั้น มีข้อขัดข้องอยู่บ้าง เช่น มีความไม่เหมาะสมในสภาพดินฟ้าอากาศที่แตกต่างกับของประเทศ ไทย หรือได้กำหนดเกณฑ์คุณภาพไว้สูงมากเกินไปกว่าที่โรงงานอุตสาหกรรมส่วนใหญ่ภายใน ประเทศจะสามารถผลิตได้ เป็นต้น ดังนั้นใน พ.ศ. 2506 กรมวิทยาศาสตร์จึงได้กำหนด มาตรฐานผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรมขึ้นเป็นครั้งแรก ด้วยการสนับสนุนของสภาพพัฒนา เศรษฐกิจแห่ง ย่าติ

ในช่วงนี้เป็นช่วงที่แผนพัฒนา เศรษฐกิจของประเทศ เริ่มได้ผล คือ มีการลงทุนและ การขยายตัวในทางอุตสาหกรรมอย่างกว้างขวาง ประกอบกับวิธีกาหนดเกณฑ์คุณภาพที่ใช้อยู่เดิม ไม่สามารถทำให้มีเกณฑ์สำหรับ เทียบหรือมาตรฐานทันกับความต้องการและการขยายตัวในทาง อุตสาหกรรมได้ กรมวิทยาศาสตร์ กระทรวงอุตสาหกรรมจึงได้จัดทำโครงการมาตรฐานอุตสาหกรรมขึ้นในปี พ.ศ. 2508 ซึ่งได้แบ่งออกเป็นโครงการย่อย 2 โครงการ คือ โครงการมาตรฐานผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรมและโครงการพัฒนาวัสดุก่อสร้าง โครงการมาตรฐานผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรมนี้ได้รับความเห็นชอบจากสภาพพัฒนาการ เศรษฐกิจแห่งย่าติและคณะรัฐมนตรีให้บรรจุเข้า ไว้ในแผนพัฒนาการ เศรษฐกิจแห่งย่าติตั้งแต่ พ.ศ. 2510 เป็นต้นมา โดยได้รับความช่วยเหลือจากองค์การพัฒนาอุตสาหกรรมแห่งสหประชาย่าติ และสำนักงานโครงการพัฒนาแห่งสห- ประชาย่าติ โดยมีจุดประสงค์เพื่อเร่งพัฒนางานในด้านนี้ให้สามารถสนองทันความต้องการ และ ล้อคคล้องกับนโยบายพัฒนากิจการอุตสาหกรรมของประเทศ

เพื่อที่จะให้การดำเนินงานในด้านมาตรฐานอุตสาหกรรมเป็นไปตามวัตถุประสงค์ยิ่ง ขึ้น กระทรวงอุตสาหกรรมได้เสนอร่างพระราชบัญญัติมาตรฐานผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรมต่อคณะรัฐ มนตรีในเวลาต่อมา ซึ่งได้รับอนุมัติและประกาศใช้เป็นกฎหมายในราชกิจจานุเบกษา เล่ม 83 ตอนที่ 121 วันที่ 31 ธันวาคม 2511 โดยมีผลบังคับใช้ตั้งแต่วันที่ 1 มกราคม 2512 พระ- ราชบัญญัติดังกล่าว เรียกว่า "พระราชบัญญัติมาตรฐานผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรม พ.ศ. 2511" ซึ่ง กำหนดให้จัดตั้งสำนักงานมาตรฐานผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรมขึ้นในกระทรวงอุตสาหกรรมทำหน้าที่ จัดร่างมาตรฐานและดำเนินการให้มีการรับรองคุณภาพ

สำนักงานมาตรฐานผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรม เป็นสำนักงานในสังกัดกรมวิทยาศาสตร์
กระทรวงอุตสาหกรรม ที่จัดตั้งตามพระราชบัญญัติมาตรฐานผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรม พ.ศ. 2511
เมื่อวันที่ 11 กุมภาพันธ์ 2512 มีชื่อย่อว่า "ส.ม.อ." และชื่อในภาษาอังกฤษว่า THAI INDUS-
TRIAL STANDARDS INSTITUTE หรือ TISI ได้ดำเนินการด้านการมาตรฐานอย่างจริงจัง
ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2512 เป็นต้นมา จนกระทั่งวันที่ 25 มีนาคม 2522 สำนักงานมาตรฐานผลิต
ภัณฑ์อุตสาหกรรมได้รับการยกฐานะขึ้นเป็นกรมในกระทรวงอุตสาหกรรม

การยกระดับสำนักงานขึ้นให้มีฐานะเทียบเท่ากรม นอกจากจะแสดงว่ารัฐบาลได้
เล็งเห็นความสำคัญของงานมาตรฐานผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรมที่มีต่อการพัฒนาอุตสาหกรรมของ
ประเทศแล้ว ยังทำให้สำนักงานมาตรฐานผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรม (ส.ม.อ.) สามารถปฏิบัติงาน
เป็นเอกเทศ มีความคล่องตัว และรวดเร็วในการบริหารงานมากยิ่งขึ้น

อำนาจหน้าที่ของสำนักงานมาตรฐานผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรม

สำนักงานมาตรฐานผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรม (ส.ม.อ.) เป็นส่วนราชการที่มีฐานะเป็น
กรม สังกัดกระทรวงอุตสาหกรรม จัดตั้งขึ้นตามพระราชบัญญัติมาตรฐานผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรม
พ.ศ. 2511 มีอำนาจหน้าที่ดังต่อไปนี้

ก. อำนาจหน้าที่ตามพระราชบัญญัติมาตรฐานผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรม พ.ศ. 2511

1. กำหนดมาตรฐานผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรม รวมทั้งปรับปรุงแก้ไขและยกเลิก
มาตรฐาน เพื่อให้เหมาะสมกับสภาวะการผลิตในประเทศ
2. ออกใบอนุญาตให้แสดงเครื่องหมายมาตรฐานกับผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรม
(มาตรฐานไม่บังคับ) และออกใบอนุญาตให้ทำหรือที่เรียกว่ามาตรฐานบังคับ หรือนำเข้าผลิต
ภัณฑ์ที่มีพระราชกฤษฎีกากำหนดให้ ต้อง เป็นไปตามมาตรฐาน
3. ตรวจสอบควบคุมการใช้เครื่องหมายมาตรฐาน
4. ตรวจสอบควบคุม การทำและการนำเข้าผลิตภัณฑ์ที่มีพระราชกฤษฎีกา
กำหนดให้ ต้อง เป็นไปตามมาตรฐาน

5. เป็นกรรมการและเลขานุการคณะกรรมการมาตรฐานผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรม ตามมาตรา 7

6. เป็นกรรมการและเลขานุการในคณะกรรมการวิชาการเพื่อพิจารณาจัดทำร่างมาตรฐานผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรมและเรื่องที่เกี่ยวข้อง หรืออนุกรรมการและเลขานุการตามที่ได้รับแต่งตั้งตามมาตรา 13 และมาตรา 12

ข. อำนาจหน้าที่ตามมติคณะรัฐมนตรี

1. เป็นสมาชิกผู้แทนประเทศไทยในองค์การระหว่างประเทศว่าด้วยการมาตรฐาน หรือ ไอ เอส โอ (International Organization For Standardization)

2. เป็นสมาชิกผู้แทนประเทศไทยในคณะกรรมการโครงการมาตรฐานอาหาร เอฟ เอ โอ/ดับลิว เชน์ โอ (Joint FAO/WHO Food Standards Programme Codex Alimentarius Commission)

3. จดทะเบียนผลิตภัณฑ์ที่ผลิตภายในประเทศที่ ส่มอ. ยังมีได้ประกาศกำหนดมาตรฐาน เพื่อให้ได้รับการสนับสนุนเช่นเดียวกับผลิตภัณฑ์ที่ได้รับใบอนุญาตให้แสดงเครื่องหมายมาตรฐาน

ค. อำนาจหน้าที่ตามพระราชกฤษฎีกา กฎกระทรวง และระเบียบข้อบังคับต่าง ๆ ที่ออกตามความในพระราชบัญญัติมาตรฐานผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรม เช่น พระราชกฤษฎีกากำหนดให้ผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรมต้องเป็นไปตามมาตรฐานหรือเรียกว่า มาตรฐานบังคับ ส่มอ. จะต้องดำเนินการเพื่อให้มีการตราพระราชกฤษฎีกากำหนดให้ผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรมชนิดใดชนิดหนึ่งต้องเป็นไปตามมาตรฐาน ตามมติของคณะกรรมการมาตรฐานผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรม

ง. เป็นสมาชิกหรือศูนย์ติดต่อประสานงานกับองค์กรต่าง ๆ ในระดับสากล กลุ่มประเทศริมมหาสมุทรแปซิฟิก ภูมิภาค และอาเซียน เพื่อดำเนินงานเกี่ยวกับการมาตรฐานและอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง

จ. ส่งเสริมให้ผู้ทำหรือผู้ผลิต มีการพัฒนาและควบคุมคุณภาพผลิตภัณฑ์ และให้มีการใช้มาตรฐานผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรมให้กว้างขวางยิ่งขึ้น ตลอดจนส่งเสริมให้ประชาชน หรือผู้ใช้เข้าใจ และรู้จักใช้ผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรม ที่ได้รับเครื่องหมายมาตรฐาน

การบริหารงานของสำนักงานมาตรฐานผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรม

ตามมาตรา 7 แห่งพระราชบัญญัติมาตรฐานผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรม พ.ศ. 2511 ซึ่งได้แก้ไขเพิ่มเติมตามมาตรา 4 แห่งพระราชบัญญัติมาตรฐานผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2522 กำหนดให้คณะกรรมการเป็นผู้แต่งตั้ง "คณะกรรมการมาตรฐานผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรม" หรือ "กมอ." ขึ้นคณะหนึ่ง ประกอบด้วย ปลัดกระทรวงอุตสาหกรรมเป็นประธานกรรมการ อธิบดีกรมโรงงานอุตสาหกรรม อธิบดีกรมส่งเสริมอุตสาหกรรม ผู้แทนกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ผู้แทนกระทรวงมหาดไทย ผู้แทนกระทรวงพาณิชย์ ผู้แทนกระทรวงวิทยาศาสตร์เทคโนโลยีและการพลังงาน ผู้แทนกระทรวงสาธารณสุข ผู้แทนกรมศุลกากร ผู้แทนสถาบันวิจัยวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งประเทศไทย ผู้แทนสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุน ผู้แทนสำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ กับผู้ทรงคุณวุฒิซึ่งคณะกรรมการแต่งตั้งอีกไม่เกิน 6 คน เป็นกรรมการ ให้เลขาธิการสำนักงานมาตรฐานผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรมเป็นกรรมการและเลขาธิการ

คณะกรรมการมาตรฐานผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรม (กมอ.) เป็นคณะกรรมการบริหารผู้ควบคุมนโยบายของ สมอ. ให้ปฏิบัติงานตามพระราชบัญญัติมาตรฐานผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรมได้อย่างสัมฤทธิ์ผล โดยมีเลขาธิการสำนักงานมาตรฐานผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรม เป็นผู้มีหน้าที่รับผิดชอบบริหารงานประจำของ สมอ. ให้เป็นไปตามนโยบายที่วางไว้

คณะกรรมการมาตรฐานผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรม (กมอ.)¹

คณะกรรมการมาตรฐานผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรม เป็นคณะกรรมการซึ่งมีอำนาจหน้าที่ตามพระราชบัญญัติมาตรฐานผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรม พ.ศ. 2511 ได้แก่ พิจารณาเลือกผลิตภัณฑ์ที่ควรกำหนด แก้ไข และยกเลิกมาตรฐาน รวมทั้งตลอดถึงผลิตภัณฑ์ที่สมควรกำหนดให้ต้องเป็นไปตามมาตรฐาน (มาตรฐานบังคับ) คัดเลือกหน่วยงานและบุคคลเล่นรัฐมนตรีแต่งตั้งเป็นกรรมการวิชาการ ออกใบอนุญาตให้แสดง เครื่องหมายมาตรฐาน ออกใบอนุญาตให้ทำหรือนำเข้าผลิตภัณฑ์ที่กำหนดให้ต้องเป็นไปตามมาตรฐาน (มาตรฐานบังคับ) พักใช้ใบอนุญาต เพิกถอนใบอนุญาต พิจารณาสั่งการเกี่ยวกับผลิตภัณฑ์ที่ทำหรือนำเข้า โดยไม่ถูกต้องตามกฎหมาย เป็นต้น

¹ สำนักงานมาตรฐานผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรม, รายงานประจำปี 2526, หน้า 11

คณะกรรมการมาตรฐานผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรม (พ.ศ. 2527) ประกอบด้วย

1. ปลัดกระทรวงอุตสาหกรรม	ประธานกรรมการ
2. อธิบดีกรมโรงงานอุตสาหกรรม	กรรมการ
3. อธิบดีกรมส่งเสริมอุตสาหกรรม	กรรมการ
4. ผู้แทนกระทรวงเกษตรและสหกรณ์	กรรมการ
5. ผู้แทนกระทรวงมหาดไทย	กรรมการ
6. ผู้แทนกระทรวงพาณิชย์	กรรมการ
7. ผู้แทนกระทรวงวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยีและการพลังงาน	กรรมการ
8. ผู้แทนกระทรวงสาธารณสุข	กรรมการ
9. ผู้แทนกรมศุลกากร	กรรมการ
10. ผู้แทนสถาบันวิจัยวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งประเทศไทย	กรรมการ
11. ผู้แทนสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุน	กรรมการ
12. ผู้แทนสำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ	กรรมการ
13. ผู้แทนเจ้ากรมการอุตสาหกรรมทหาร	กรรมการ
14. ผู้แทนนายกสมาคมอุตสาหกรรมไทย	กรรมการ
15. ผู้แทนนายกรัฐมนตรีแห่งประเทศไทย ในพระบรมราชูปถัมภ์	กรรมการ
16. ผู้แทนประธานสภาหอการค้าแห่งประเทศไทย	กรรมการ
17. ผู้แทนประธานสภาสตรีแห่งชาติ ในพระบรมราชินูปถัมภ์	กรรมการ
18. พลโท ประสิทธิ์ ใจเย็น	กรรมการ
19. เลขาธิการสำนักงานมาตรฐานผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรม	กรรมการและเลขานุการ

การแบ่งส่วนงานของสำนักงานมาตรฐานผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรม

สำนักงานมาตรฐานผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรม มีการแบ่งส่วนงานตามพระราชกฤษฎีกาแบ่งส่วนราชการของสำนักงานมาตรฐานผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรม ลงประกาศในราชกิจจานุเบกษา เมื่อวันที่ 4 พฤษภาคม 2522 แบ่งส่วนงานระดับกองของสำนักงานออกเป็น 6 กอง (รูปที่ 3) คือ

ก. สำนักงานเลขานุการกรม

ข. กองกำหนดมาตรฐาน

- ค. กองควบคุมมาตรฐาน
- ง. กองวิชาการและการต่างประเทศ
- จ. กองส่งเสริมมาตรฐาน
- ฉ. สำนักงานคณะกรรมการแห่งชาติว่าด้วยมาตรฐานอาหารระหว่างประเทศ

ในหน่วยงานระดับกอง ใต้แบ่งเป็นล้งงานย่อย ๆ ตามความเหมาะสมของการส้ดล้งงานตามอำนาจหน้าที่ความรับผิดชอบและการบังคับบัญชา (รูปที่ 4) ดังนี้

ก. สำนักงานเลขานุการกรม แบ่งออกเป็น 6 งาน ดังนี้

1. งานธุรการ
2. งานคลัง
3. งานพัสดุ
4. งานการเจ้าหน้าที่
5. งานนิติการ
6. งานเลขานุการคณะกรรมการ

ข. กองก้าหนดมาตรฐาน แบ่งออกเป็น 6 ฝ่าย ดังนี้

1. ฝ่าย 1 แบ่งเป็น 2 งาน ได้แก่
 - 1.1 งานธุรการ
 - 1.2 งานโครงการและติดตามผล
2. ฝ่าย 2 แบ่งเป็น 2 งาน ได้แก่
 - 2.1 งานบรรณาธิการมาตรฐาน
 - 2.2 งานวิจัยและตรวจสอบเพื่อพัฒนามาตรฐาน
3. ฝ่าย 3 แบ่งเป็น 4 งาน ได้แก่
 - 3.1 งานมาตรฐานมูลฐานและเบ็ดเตล็ด
 - 3.2 งานมาตรฐานสิ่งทอ
 - 3.3 งานมาตรฐานโภครภัณฑ์
 - 3.4 งานมาตรฐานเป็อกระดาษและผลิตภัณฑ์กระดาษ
4. ฝ่าย 4 แบ่งเป็น 3 งาน ได้แก่
 - 4.1 งานมาตรฐานสถาปัตยกรรมและวัสดุก่อสร้งางตกต่ง

4.2 งานมาตรฐานวิศวกรรมโยธาและวัสดุก่อสร้าง โครงสร้าง

4.3 งานมาตรฐานโลหกรรม

5. ฝ่าย 5 แบ่งเป็น 3 งาน ได้แก่

5.1 งานมาตรฐานเครื่องจักรกล

5.2 งานมาตรฐานไฟฟ้า

5.3 งานมาตรฐานอิเล็กทรอนิกส์และโทรคมนาคม

6. ฝ่าย 6 แบ่งเป็น 5 งาน ได้แก่

6.1 งานมาตรฐานอาหาร

6.2 งานมาตรฐานผลิตภัณฑ์เกษตร

6.3 งานมาตรฐานเคมี

6.4 งานมาตรฐานพลาสติกและผลิตภัณฑ์พลาสติก

6.5 งานมาตรฐานโลหะ

ค. กองควบคุมมาตรฐาน แบ่งออกเป็น 5 ฝ่าย 2 งาน ดังนี้

1. งานธุรการ

2. ฝ่ายวางแผนและติดตาม

3. ฝ่ายอนุญาต

4. ฝ่ายตรวจการ

5. ฝ่ายการควบคุมคุณภาพ

6. ฝ่ายตรวจสอบผลิตภัณฑ์

7. งานจดทะเบียนผลิตภัณฑ์

ง. กองวิชาการและการต่างประเทศ แบ่งออกเป็น 5 งาน ดังนี้

1. งานธุรการ

2. งานวิจัยและวางแผน

3. งานห้องสมุด

4. งานแปล

5. งานการต่างประเทศ

ค. กองส่งเสริมมาตรฐาน แบ่งออกเป็น 3 งาน ดังนี้

1. งานอุตสาหกรรมสิ่งทอ
2. งานส่งเสริมและเผยแพร่
3. งานผลิตสิ่งพิมพ์และบริการโสตทัศนูปกรณ์

จ. สำนักงานคณะกรรมการแห่งชาติว่าด้วยมาตรฐานอาหารระหว่างประเทศ แบ่งออกเป็น 4 งานดังนี้

1. งานการประชุมและธุรการ
2. งานมาตรฐานอาหารที่เป็นสินค้าหรือเกี่ยวเนื่องกับเศรษฐกิจ
3. งานมาตรฐานเกี่ยวกับสิ่งทั่วไป
4. งานประสานกลุ่มเอเซีย

ตามขอบเขตอำนาจหน้าที่และความรับผิดชอบของสำนักงานมาตรฐานผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรม คณะกรรมการข้าราชการพลเรือน (ก.พ.) ได้อนุมัติอัตราค่าส่งข้าราชการให้เป็นจำนวน 367 อัตรา (30 พ.ย. 2526) แต่ในปัจจุบัน (รวบรวมเมื่อ 1 ก.ค. 2527) อัตราค่าส่งคนของของ ส.ม.อ. ที่มีอยู่เป็นข้าราชการประจำ 345 อัตรา (ตารางที่ 1) และลูกจ้างประจำ 48 อัตรา (ก.พ. อนุมัติ 53 อัตรา). หน้าที่และรับผิดชอบในตำแหน่งงานตามกองต่าง ๆ ที่ได้รับมอบหมาย (รูปที่ 5)

¹ ข้อมูลอัตราค่าส่งของ ส.ม.อ. ในปีงบประมาณ 2527 ขณะนั้นยังอยู่ระหว่างการพิจารณาของ ก.พ. ตามแผนอัตราค่าส่ง 3 ปี (2527-2529) ซึ่งได้มีการปรับปรุงเปลี่ยนแปลงทั้งการแบ่งส่วนงาน อัตราค่าส่ง และชื่อตำแหน่ง และได้พิจารณาแล้วเสร็จโดยประกาศใช้อย่างเป็นทางการเมื่อ 19 ธันวาคม 2527 (ดูภาคผนวก ข)

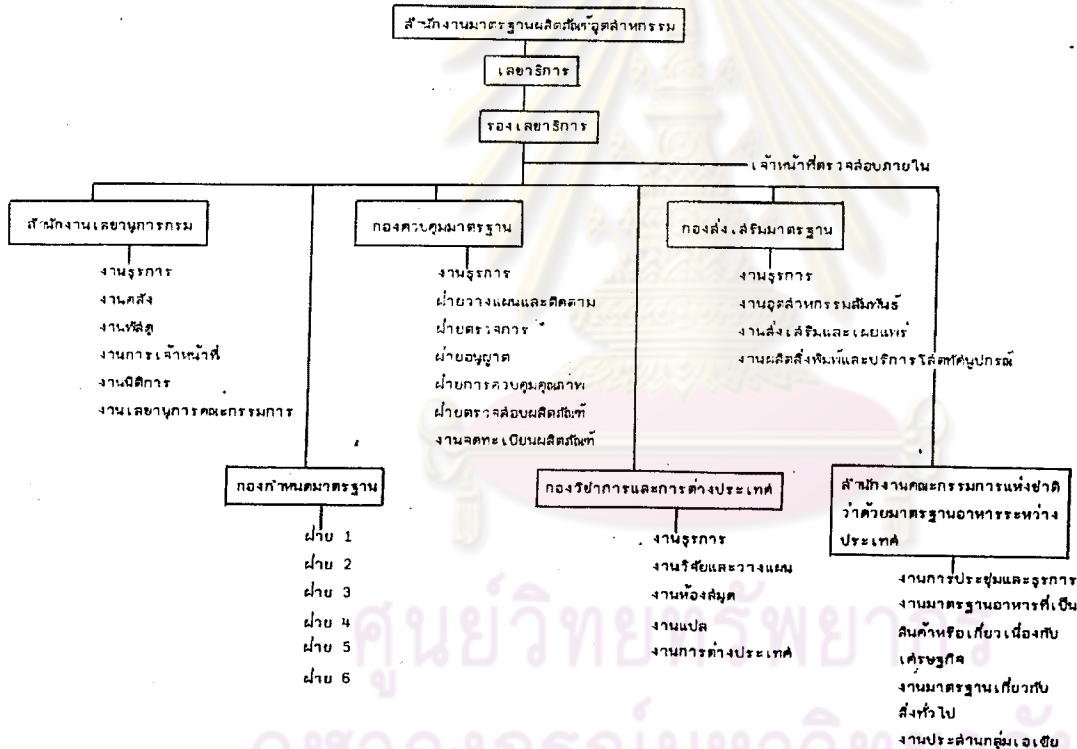
ตารางที่ 1 จำนวนบุคลากรในระดับต่าง ๆ ของสำนักงานมาตรฐานผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรม

ระดับ	จำนวนอัตรากำลัง ที่ ก.พ. อนุมัติ	จำนวนอัตรากำลัง ที่มีผู้ครอง
10	1	1
9	1	1
8	2	2
7	12	12
6	14	14
5	38	38
4	88	88
3	150	134
2	24	24
1	37	31
รวม	367	345

ที่มา : งานการเจ้าหน้าที่ สำนักงานเลขาธิการกรม สำนักงานมาตรฐานผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรม

ศูนย์วิจัยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

รูปที่ 4 : แผนผังแสดงส่วนราชการของสำนักงานมาตรฐานผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรม

รูปที่ 5 : แผนภูมิแสดงอัตราค่าส่งข้าราชการของสำนักงานมาตรฐานผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรม

สำนักงานมาตรฐานผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรม	367
	(345)
เลขอาธิการ (นักบริหาร 10)	

- รองเลขอาธิการ (นักบริหาร 9) = 1 อัตรา (1)
- เจ้าหน้าที่ตรวจลอบภายใน 5 = 1 อัตรา (1)

หมายเหตุ : ตัวเลขในช่อง หมายถึง จำนวนอัตราค่าส่งข้าราชการทั้งหมดในหน่วยงานนั้น

ตัวเลขในช่อง หมายถึง จำนวนอัตราค่าส่งข้าราชการที่มีอยู่จริง

ตัวเลขหลังชื่อตำแหน่ง หมายถึง ระดับชั้นทางราชการ

ตัวเลขหลังเครื่องหมายเท่ากับ หมายถึง จำนวนอัตราค่าส่งที่ ก.พ. อนุมัติแล้ว

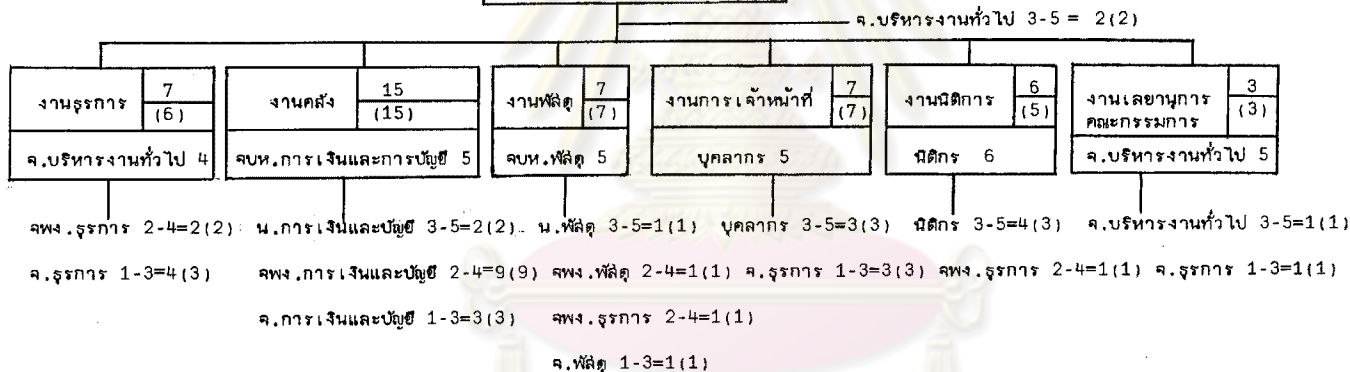
ตัวเลขในวงเล็บหลังจำนวนอัตราค่าส่งที่ ก.พ. อนุมัติ หมายถึง จำนวนข้าราชการที่ประจำอยู่

ที่มา : งานการเจ้าหน้าที่ สำนักงานเลขาธิการกรม สำนักงานมาตรฐานผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรม

รูปที่ 5 : แผนภูมิแสดงอัตราค่าจ้างข้าราชการของสำนักงานมาตรฐานผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรม (ต่อ)

เฉพาะสำนักงานเลขาธิการกรม

สำนักงานเลขาธิการกรม	48
	(46)
เจ้าหน้าที่บริหารงานทั่วไป 7	

- หมายเหตุ
- ค. ย่อมมาจาก เจ้าหน้าที่
 - ค.ห. ย่อมมาจาก เจ้าหน้าที่บริหาร
 - ค.พง. ย่อมมาจาก เจ้าพนักงาน
 - น. ย่อมมาจาก นักวิชาการ
- ช่างเครื่องกล 1-3=2(2)

82
771

ฝ่าย 4	12 (11)
นักศึกษาคำลັตร์ 7	

งานมาตรฐานสถาปัตยกรรมและวัสดุก่อสร้างตกแต่ง	4 (4)
นักศึกษาคำลັตร์ 5	

นักศึกษาคำลັตร์ 3-5=3(3)

งานมาตรฐานวิศวกรรมโยธาและวัสดุก่อสร้างโครงสร้าง	4 (3)
นักศึกษาคำลັตร์ 5	

นักศึกษาคำลັตร์ 3-5=3(2)

งานมาตรฐานโลหกรรม	3 (3)
นักศึกษาคำลັตร์ 6	

นักศึกษาคำลັตร์ 3-5=2(2)

ฝ่าย 5	14 (13)
นักศึกษาคำลັตร์ 7	

งานมาตรฐานเครื่องจักรกล	4 (4)
นักศึกษาคำลັตร์ 6	

นักศึกษาคำลັตร์ 3-5=2(2)

นายช่างเครื่องกล 2-4=1(1)

งานมาตรฐานอิเล็กทรอนิกส์และคอมพิวเตอร์	4 (4)
นักศึกษาคำลັตร์ 6	

นักศึกษาคำลັตร์ 3-5=3(3)

งานมาตรฐานไฟฟ้า	5 (4)
นักศึกษาคำลັตร์ 5	

นักศึกษาคำลັตร์ 3-5=4(3)

ฝ่าย 6	20 (20)
นักศึกษาคำลັตร์ 7	

งานมาตรฐานอาหาร	4 (4)
นักศึกษาคำลັตร์ 6	

นักศึกษาคำลັตร์ 3-5=3(3)

งานมาตรฐานผลิตภัณฑ์เกษตร	3 (3)
นักศึกษาคำลັตร์ 6	

นักศึกษาคำลັตร์ 3-5=2(2)

งานมาตรฐานเคมี	4 (4)
นักศึกษาคำลັตร์ 6	

นักศึกษาคำลັตร์ 3-5=3(3)

งานมาตรฐานพลาสติกและผลิตภัณฑ์พลาสติก	4 (4)
นักศึกษาคำลັตร์ 6	

ฝ่าย 1	10 (10)
--------	------------

จ.บริหารงานทั่วไป 6

งานธุรการ	5 (5)
-----------	----------

จ.ธุรการ 4

ลพง. ธุรการ 2-4=1(1)

จ.ธุรการ 1-3=3(3)

งานโครงการและติดตามผล	4 (4)
-----------------------	----------

จ.บริหารงานทั่วไป 5

จ.บริหารงานทั่วไป 3-5=1(1)

เค.รชฎกร 3-5=1(1)

จ.ธุรการ 1-3=1(1)

ฝ่าย 2	9 (9)
--------	----------

นักศึกษาค่าสัตรี 7

งานบรรณาธิการมาตรฐาน	5 (5)
----------------------	----------

นักศึกษาค่าสัตรี 6

นักศึกษาค่าสัตรี 3-5=2(2)

จ.บริหารงานทั่วไป 3-5=2(2)

งานวิจัยและตรวจลสอบเพื่อพัฒนามาตรฐาน	3 (3)
--------------------------------------	----------

นักศึกษาค่าสัตรี 5

นักศึกษาค่าสัตรี 3-5=1(1)

จ.วิทยาค่าสัตรี 1-3=1(1)

ฝ่าย 3	16 (13)
--------	------------

นักศึกษาค่าสัตรี 7

งานมาตรฐานมูลฐานและเบ็ดเตล็ด	4 (3)
------------------------------	----------

นักศึกษาค่าสัตรี 6

นักศึกษาค่าสัตรี 3-5=3(2)

งานมาตรฐานสิ่งทอ	3 (3)
------------------	----------

นักศึกษาค่าสัตรี 6

นักศึกษาค่าสัตรี 3-5=2(2)

งานมาตรฐานโรคภัยไข้เจ็บ	4 (3)
-------------------------	----------

นักศึกษาค่าสัตรี 6

นักศึกษาค่าสัตรี 3-5=3(2)

งานมาตรฐานเยื่อกระดาษและผลิตภัณฑ์กระดาษ	4 (3)
---	----------

นักศึกษาค่าสัตรี 5

กองควบคุมมาตรฐาน
มหาวิทยาลัย

งานธุรการ	9 (9)
จ.บริหารงานทั่วไป 4	

ฝ่ายวางแผนและติดตาม	10 (9)
นักศึกษาค่าสัตรี 6	

ฝ่ายตรวจการ	46 (45)
นักศึกษาค่าสัตรี 7	

จ.บริหารงานทั่วไป 3-5=2(2)

นักศึกษาค่าสัตรี 3-5=4(3)

ค.พ.ง.ธุรการ 2-4=2(2)

นายช่างเครื่องกล 2-4=2(2)

จ.ธุรการ 1-3=4(2)

จ.วิทยาค่าสัตรี 1-3=3(3)

สาย 1	12 (11)
นักศึกษาค่าสัตรี 5	

นักศึกษาค่าสัตรี 3-5=11(10)

สาย 2	11 (11)
นักศึกษาค่าสัตรี 5	

นักศึกษาค่าสัตรี 3-5=10(10)

สาย 3	11 (11)
นักศึกษาค่าสัตรี 5	

นักศึกษาค่าสัตรี 3-5=10(10)

ศูนย์วิทยพัทยากร
จ.พาลงกรณ์มหาวิทาลัย

ฐาน	138 (131)
ตรี	8

ฝ่ายการอนุญาต	46 (43)
นักศึกษาค่าสมัคร	7

ลำดับ 1	11 (10)
นักศึกษาค่าสมัคร	5

นักศึกษาค่าสมัคร 3-5=10(9)

ลำดับ 2	11 (10)
นักศึกษาค่าสมัคร	5

นักศึกษาค่าสมัคร 3-5=10(9)

ลำดับ 3	11 (11)
นักศึกษาค่าสมัคร	5

นักศึกษาค่าสมัคร 3-5=10(10)

ฝ่ายควบคุมคุณภาพ	15 (13)
นักศึกษาค่าสมัคร	7

ลำดับ 1	7 (6)
นักศึกษาค่าสมัคร	5

นักศึกษาค่าสมัคร 3-5=6(5)

ลำดับ 2	7 (6)
นักศึกษาค่าสมัคร	5

นักศึกษาค่าสมัคร 3-5=6(5)

ฝ่ายตรวจสอบผลิตภัณฑ์	6 (6)
นักศึกษาค่าสมัคร	6

นักศึกษาค่าสมัคร 3-5=4(4)
นายช่างเครื่องกล 2-4=2(2)

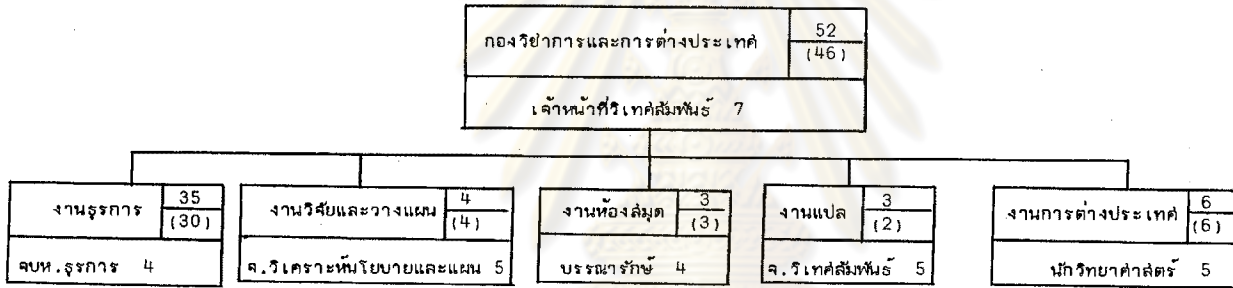
งานจดทะเบียนผลิตภัณฑ์	5 (5)
นักศึกษาค่าสมัคร	5

นักศึกษาค่าสมัคร 3-5=4(4)

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

รูปที่ 5 : แผนภูมิแสดงอัตราค่าจ้างข้าราชการของสำนักงานมาตรฐานผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรม (ตอ.)

เฉพาะกองวิชาการและการต่างประเทศ

จ.ธุรการ $1-3=3(3)$

จ.วิเคราะห์นโยบายและแผน $3-5=2(2)$

บรรณารักษ์ $3-5=1(1)$

จ.วิเทศสัมพันธ์ $3-5=1(1)$

จ.วิเทศสัมพันธ์ $3-5=3(3)$

ค.พิเศษ $1-3=30(26)$

จ.ธุรการ $1-3=1(1)$

จ.ธุรการ $1-3=1(1)$

นักวิทยาศาสตร์ $3-5=1(0)$

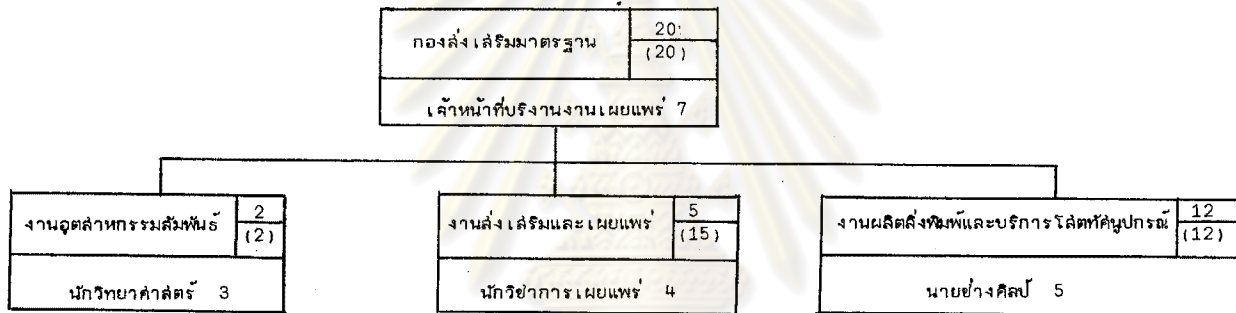
นักวิทยาศาสตร์ $3-5=1(1)$

ช่างเครื่องกล $1-3=1(0)$

จ.ธุรการ $1-3=1(1)$

รูปที่ 5 : แผนภูมิแสดงอัตราค่าจ้างรายการของสำนักงานมาตรฐานผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรม (ต่อ)

เฉพาะกองส่งเสริมมาตรฐาน

นักวิชาศาสตร์ 3-5=1(1)

นักวิชาการเผยแพร่ 3-5=3(3)

นายช่างศิลป์ 2-4=2(2)

จ.บริหารงานทั่วไป 3-5=1(1)

นายช่างภาพ 2-4=1(1)

นายช่างเครื่องกล 2-4=1(1)

ช่างพิมพ์ 2-4=4(4)

เจ้าหน้าที่พิมพ์ 1-3=2(2)

เจ้าหน้าที่โสดทัศนศึกษา 1-3=1(1)

หน้าที่และความรับผิดชอบของส่วนราชการ

การแบ่งส่วนราชการของสำนักงานมาตรฐานผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรม มีหน้าที่และความรับผิดชอบโดยแยกเป็นรายกอง และมีการแบ่งงานภายในของแต่ละกอง ดังนี้

ก. สำนักงานเลขานุการกรม มีหน้าที่และความรับผิดชอบเกี่ยวกับงานบริหารทั่วไป และงานด้านบริหารภายในสำนักงาน แบ่งงานภายในออกเป็น 6 งาน ดังนี้

1. งานธุรการ มีหน้าที่และความรับผิดชอบเกี่ยวกับการเก็บเอกสารของกองต่าง ๆ และเป็นศูนย์รวมเอกสาร ทำหนังสือ การพิมพ์ ติดต่อ ทวงถาม การทำลายเอกสาร รับ-ส่ง โฉดตอบหนังสือของสำนักงานฯ การส่งแจกจ่ายหนังสือเข้าไปยังกองต่าง ๆ ทำบันทึก เลื่อนผู้บังคับบัญชาใน เรื่องที่จำเป็น ตลอดจนตรวจ เรื่องและ เลื่อนความเห็นต่อผู้บังคับบัญชา
2. งานคลัง มีหน้าที่และความรับผิดชอบเกี่ยวกับการรับ-จ่าย ควบคุมการเงินทุกประเภทของสำนักงานฯ จัดทำงบประมาณประจำปี ทำบัญชีเงินงบประมาณทั้ง เงินในงบประมาณ และนอกงบประมาณ ติดต่อประสานงานกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับเรื่องการเงิน คือ สำนักงานคณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดิน กรมบัญชีกลางและสำนักงานประมาณ เก็บรักษาเงินและหลักทรัพย์ของสำนักงานฯ และตรวจลอบการขอรับเงินสะสม เงินบำเหน็จบำนาญของข้าราชการและลูกจ้าง
3. งานพัสดุ มีหน้าที่และความรับผิดชอบเกี่ยวกับการดำเนินการเพื่อให้ทราบความต้องการด้านพัสดุและครุภัณฑ์ ดำเนินการจัดหา ติดต่อ สืบราคา ควบคุมดูแลการเบิกจ่ายพัสดุ ครุภัณฑ์ของสำนักงานฯ ทำทะเบียนวัสดุครุภัณฑ์ต่าง ๆ ควบคุมดูแลการไ้ การบำรุงรักษา การซ่อมแซมสถานที่ราชการ ยานพาหนะ วัสดุครุภัณฑ์ต่าง ๆ ที่ใช้ในราชการ และควบคุมการปฏิบัติงานของคณงาน ยาม นักการภารโรงของสำนักงานฯ
4. งานการเจ้าหน้าที่ มีหน้าที่และความรับผิดชอบเกี่ยวกับการดำเนินการสรรหาบุคคลเพื่อการบรรจุแต่งตั้ง การโอน-ย้าย การออกจากราชการ การเลื่อนขั้นเงินเดือน-ระดับตำแหน่ง การขอรับบำเหน็จบำนาญ จัดทำทะเบียนประวัติข้าราชการและลูกจ้าง ดำเนินการเกี่ยวกับข้าราชการไปศึกษาและดูงานในต่างประเทศ การพิจารณาดำเนินการทางวินัยข้าราชการ การขอกำหนดตำแหน่งและอัตราเงินเดือน ดำเนินการเกี่ยวกับการประชุมของอนุกรรมการสามัญ ประจํากรม (อ.ก.พ.กรม) และการประชุมอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง ตลอดจนติดต่อประสานงานกับหน่วย

งานอื่นในเรื่องเกี่ยวกับบริหารงานบุคคลและการเงิน

5. งานนิติการ มีหน้าที่และความรับผิดชอบเกี่ยวกับการเสนอความเห็นกฎหมายที่เกี่ยวกับการปฏิบัติงานของสำนักงานฯ พิจารณาตีความ วินิจฉัยปัญหาข้อกฎหมายต่าง ๆ เสนอความเห็นในข้อกฎหมายต่อผู้บังคับบัญชา เพื่อดำเนินการจัดทำร่างกฎหมาย ประกาศ คำสั่ง คำวินิจฉัย ตรวจสอบข้อคำขอรับใบอนุญาต ปฏิบัติงานร่วมกับฝ่ายการอนุญาตเพื่อให้การปฏิบัติตามกฎหมาย รวบรวมหลักฐานและข้อเท็จจริง เพื่อดำเนินการทางคดีกรณีผู้ละเมิด

6. งานเลขานุการคณะกรรมการ มีหน้าที่และความรับผิดชอบเกี่ยวกับงานของคณะกรรมการมาตรฐานผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรม ได้แก่ ดำเนินการคดีให้มีการประชุมคณะกรรมการมาตรฐานผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรม ทำสรุปเรื่อง เสนอเพื่อพิจารณา เสนอข้อคิดเห็นเพื่อการวินิจฉัย จัดเตรียมเอกสาร บันทึกรายละเอียดและมติการประชุม จัดทำรายงานการประชุม แจกมติการประชุมให้ผู้เกี่ยวข้องทราบและปฏิบัติตาม

ข. กองกำหนดมาตรฐาน มีหน้าที่ความรับผิดชอบเกี่ยวกับการกำหนดมาตรฐานทุกสาขาในงานด้านต่าง ๆ ตามพระราชบัญญัติมาตรฐานผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรม พ.ศ. 2511 และแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ได้แก่

1. พิจารณากำหนดมาตรฐาน แก๊สโซลีน เพิ่มเติม และยกเลิกมาตรฐานที่ประกาศกำหนดไปแล้วให้ถูกต้องตามหลักวิชาการ และทันแก่การพัฒนาทางวิชาการและเทคโนโลยีของประเทศและระหว่างประเทศที่เกี่ยวข้อง

2. พิจารณาศึกษาและดำเนินการหาข้อมูลอันเป็นผลให้มีการให้ข้อคิดเห็นในร่างมาตรฐานที่ส่งเวียนมาจากองค์การระหว่างประเทศว่าด้วยการมาตรฐานองค์การระหว่างประเทศว่าด้วยมาตรฐานอาหาร และ ฯลฯ เพื่อเป็นการรักษาสภาพประโยชน์ของอุตสาหกรรมไทย

3. ให้ความร่วมมือทางวิชาการที่เกี่ยวข้องแก่ผู้สนใจ ตรวจสอบวิเคราะห์ และทดสอบ เพื่อกำหนดและพัฒนามาตรฐานให้เกิดประโยชน์สูงสุด

งานกองกำหนดมาตรฐานแบ่งออกได้เป็น 6 ฝ่าย ดังนี้

1. ฝ่าย 1 แบ่งเป็น 2 งาน ได้แก่

1.1 งานธุรการ มีหน้าที่ความรับผิดชอบเกี่ยวกับงานรับ-ส่งหนังสือเข้าออกระหว่างกอง บันทึก ย่อเรื่อง สรุปความเห็น พิมพ์-คัดสำเนา จัดเก็บ ค้นหา ร่างหนังสือโต้ตอบ

และทำลายเอกสาร บริการเรียงและเย็บกระดาษเรื่องต่าง ๆ ให้แก่เจ้าหน้าที่ในกอง รับ โทรศัพท์ที่ติดต่อมายังกอง ปฏิบัติการงานธุรการทั่วไป รวมทั้งดูแลรักษาความสะอาดของห้องต่างๆ และห้องประชุมและบริการ เครื่องดื่ม เครื่องใช้ที่จำเป็นแก่การประชุมของคณะกรรมการต่าง ๆ ของสำนักงาน

1.2 งานโครงการและติดตามผล มีหน้าที่และความรับผิดชอบเกี่ยวกับการวางแผน การกำหนดมาตรฐาน วิเคราะห์ข้อเสนอมือให้กำหนดมาตรฐานเรื่องต่าง ๆ รวบรวมข้อมูลเพื่อการ วิจัยในการจัดลำดับความสำคัญของ เรื่องที่จะกำหนดมาตรฐาน พิจารณาศึกษาปัญหาที่เกี่ยวข้อง งานมาตรฐาน เสนอแนะวิธีการขจัดปัญหา จัดทำบัญชีมาตรฐาน ติดตามงานด้านกำหนดมาตรฐาน ด้านวิเคราะห์ทดสอบของกอง ดำเนินการตามขั้นตอนต่าง ๆ อันมีผลให้มีการแต่งตั้งกรรมการวิชา การและกรรมการวิชาการเพิ่มเติม จัดทำทะเบียนรายชื่อหน่วยงานหรือบุคคลที่ได้รับการแต่งตั้งให้เป็นกรรมการวิชาการ รวบรวมสถิติการประชุม ออกฟอร์มหนังสือเพื่อใช้งานในกอง ตลอดจน ดำเนินการประเมินผลการปฏิบัติงานของกองและการกำหนดมาตรฐานแต่ละเรื่อง เวียนร่าง มาตรฐานไอเอสโอที่ขอขอคิดเห็นมายังประเทศไทยในเรื่องที่ไม่เกี่ยวข้องกับงานฝ่ายใดฝ่ายหนึ่งไป ยังหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ติดตามและประสานงานในการตอบหรือให้ข้อคิดเห็น หรือออกเสียงลง คะแนนเกี่ยวกับเอกสารทางวิชาการและร่างมาตรฐานระหว่างประเทศ

2. ฝ่าย 2 แบ่งเป็น 2 งาน ได้แก่

2.1 งานบรรณาธิการมาตรฐาน มีหน้าที่และความรับผิดชอบเกี่ยวกับการให้ข้อคิด- เห็นทางวิชาการพื้นฐานทั่วไป ศัพท์ หน่วย และสัญลักษณ์ ตรวจสอบความถูกต้องเกี่ยวกับรูปแบบ การใช้สำนวนภาษา การพิสูจน์อักษร วรรคตอน การเขียนเอกสารอ้างอิง ความเป็น อันหนึ่งอันเดียวกัน ความสอดคล้องกันของมาตรฐาน การเขียนแบบ และจัดทำต้นฉบับมาตรฐาน เพื่อใช้เป็นต้นฉบับสำหรับพิมพ์ นอกจากนี้ยังทำหน้าที่เป็นกรรมการและเลขานุการของคณะกรรมการ วิชาการ เพื่อพิจารณาตัดสินกรองความถูกต้องสมบูรณ์ของร่างมาตรฐานก่อน เสนอคณะกรรมการ มาตรฐานผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรม

2.2 งานวิจัยและตรวจสอบเพื่อพัฒนามาตรฐาน มีหน้าที่และความรับผิดชอบเกี่ยว กับการศึกษา ค้นคว้า วิเคราะห์ วิจัย และตรวจสอบความเป็นไปได้ในการกำหนดวิธีทดสอบ และวิธีวิเคราะห์ในมาตรฐานที่กำหนดขึ้นโดย ฝ่าย 3 ฝ่าย 4 ฝ่าย 5 และฝ่าย 6 และจัดทำ เครื่องมืออุปกรณ์ที่จำเป็นในการทดสอบตามที่กำหนดในมาตรฐาน โดยเฉพาะในเรื่องที่ไม่มีหน่วย

งานอื่นใดสามารถจัดหาหรือบริการให้ได้ทันที

3. ฝ่าย 3 แบ่งเป็น 4 งาน ได้แก่

- 3.1 งานมาตรฐานมูลฐานและเบ็ดเตล็ด
- 3.2 งานมาตรฐานสิ่งทอ
- 3.3 งานมาตรฐานโศภณคดี
- 3.4 งานมาตรฐานเปลือกกระดาษและผลิตภัณฑ์กระดาษ

มีหน้าที่ความรับผิดชอบเกี่ยวกับการศึกษา ค้นคว้า ตรวจสอบ และรวบรวมข้อมูล ที่เกี่ยวกับการกำหนดมาตรฐานจากฝ่ายผู้ผลิต ผู้ใช้ หรือผู้ที่เกี่ยวข้อง นอกจากนั้นต้องศึกษา ข้อมูลจากมาตรฐานระดับประเทศและระหว่างประเทศ ดำเนินการเกี่ยวกับการตรวจสอบ วิเคราะห์ข้อมูลต่าง ๆ เพื่อให้ได้ข้อมูลใช้ในการจัดทำร่างมาตรฐาน ทำหน้าที่เป็นกรรมการ และเลขานุการของคณะกรรมการวิชาการ ดำเนินการจัดทำสรุปผลการพิจารณาร่างมาตรฐาน หาข้อยุติและข้อมูลเพื่อแก้ปัญหาต่าง ๆ ที่เกิดขึ้น ศึกษาการเปลี่ยนแปลงแก้ไขของมาตรฐาน ระหว่างประเทศ เพื่อนำมาพิจารณาปรับปรุงมาตรฐานไทยให้ทันสมัย พิจารณาเล่นอให้ประเทศไทย เข้าร่วมในคณะกรรมการวิชาการ คณะอนุกรรมการ และหรือคณะทำงานขององค์การ ระหว่างประเทศว่าด้วยการมาตรฐาน นอกจากนั้นยังเป็นหน่วยงานที่ให้ความร่วมมือ ให้คำแนะนำทางวิชาการต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับงานมาตรฐาน

4. ฝ่าย 4 แบ่งเป็น 3 งาน ได้แก่

- 4.1 งานมาตรฐานสถาปัตยกรรมและวัสดุก่อสร้างตกแต่ง
- 4.2 งานมาตรฐานวิศวกรรมโยธาและวัสดุก่อสร้างโครงสร้าง
- 4.3 งานมาตรฐานโลหกรรม

มีหน้าที่ความรับผิดชอบทั่ว ๆ ไป เช่นเดียวกับฝ่าย 3 แต่เฉพาะในงานที่ระบุข้างต้น

5. ฝ่าย 5 แบ่งเป็น 3 งาน ได้แก่

- 5.1 งานมาตรฐานเครื่องจักรกล
- 5.2 งานมาตรฐานไฟฟ้า
- 5.3 งานมาตรฐานอิเล็กทรอนิกส์และโทรคมนาคม

มีหน้าที่และความรับผิดชอบทั่ว ๆ ไป เช่นเดียวกับฝ่าย 3 แต่เฉพาะในงานที่ระบุ

ข้างต้น

6. ฝ่าย 6 แบ่งเป็น 5 งาน ได้แก่

- 6.1 งานมาตรฐานอาหาร
- 6.2 งานมาตรฐานผลิตภัณฑ์เกษตร
- 6.3 งานมาตรฐานเคมี
- 6.4 งานมาตรฐานพลาสติกและผลิตภัณฑ์พลาสติก
- 6.5 งานมาตรฐานโลหะ

มีหน้าที่และความรับผิดชอบทั่ว ๆ ไป เช่นเดียวกับฝ่าย 3 แต่เฉพาะในงานที่ระบุ

ข้างต้น

ค. กองควบคุมมาตรฐาน มีหน้าที่ความรับผิดชอบเกี่ยวกับการขออนุญาต การตรวจสอบ ควบคุมตามพระราชบัญญัติมาตรฐานผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรม พ.ศ. 2511 การกำหนดอัตรา ค่าใช้จ่ายในการตรวจสอบ การเสนอแต่งตั้งหน่วยงานต่าง ๆ เป็นหน่วยตรวจสอบ การเสนอแนะการแก้ปัญหาด้านวิชาการและเทคนิคแก่โรงงานต่าง ๆ โดยเฉพาะอย่างยิ่งด้านวิศวกรรม การควบคุมคุณภาพ และการดำเนินการเพื่อจดทะเบียนผลิตภัณฑ์ที่ยังมิได้มีการประกาศกำหนด มาตรฐานตามมติคณะรัฐมนตรี

งานของกองควบคุมมาตรฐาน แบ่งออกเป็น 2 งาน และ 5 ฝ่าย ดังนี้

1. งานธุรการ มีหน้าที่ความรับผิดชอบเกี่ยวกับการตรวจรับคำขอรับใบอนุญาต สัตทำใบอนุญาต ขออนุมัติการเดินทางและการเบิกจ่าย ทำหนังสือโต้ตอบกับหน่วยงานและ โรงงาน นำส่ง รับมอบ และส่งคืนตัวอย่าง จัดเก็บตัวอย่างผลิตภัณฑ์และเอกสาร เรียก ข้าราชการใช้จ่าย ส่งสำเนาผลการตรวจสอบให้โรงงาน ติดต่อนัดหมายโรงงานและทำทะเบียน คำขอใบอนุญาต

2. ฝ่ายวางแผนและติดตาม มีหน้าที่และความรับผิดชอบเกี่ยวกับแผนงาน ประจำปี ได้แก่ แผนงบประมาณและอัตราค่าจ้าง แผนการตรวจสอบควบคุม แผนจำนวน ตัวอย่างที่จะส่งให้หน่วยตรวจสอบต่าง ๆ ติดตามควบคุมการใช้จ่ายงบประมาณ ติดตามและ ประเมินผลการปฏิบัติงาน วิเคราะห์ปรับปรุงแก้ไขข้อบกพร่องของแผนและวิธีปฏิบัติงาน ติดตามการดำเนินงานตามมติคณะกรรมการมาตรฐานผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรม ออกรหัสหมายเลข

ตัวอย่าง สัตเตรียมตัวอย่างเพื่อส่งหน่วยตรวจสอบ ท้าพะเขียนตัวอย่างผลิตภัณฑ์ รวบรวม หลักฐานการเก็บและรับตัวอย่าง

3. ฝ่ายอนุญาต มีหน้าที่และความรับผิดชอบเกี่ยวกับการตรวจสอบและศึกษาด้านวิชาการของคำขอรับใบอนุญาตต่าง ๆ ตรวจสอบโรงงานด้านกรรมวิธีการผลิต เครื่องมือ เครื่องจักร ตลอดจนระบบการควบคุมคุณภาพของโรงงาน เก็บตัวอย่างผลิตภัณฑ์ตรวจสอบ ประกอบคำขอ ทำสำรปรายงานเสนอข้อคิดเห็นเกี่ยวกับกรรมวิธีผลิต ระบบการควบคุมคุณภาพ และผลการตรวจสอบตัวอย่าง เพื่อการอนุญาตหรือไม่อนุญาตในกรณีต่าง ๆ รวมทั้งข้อคิดเห็นในการต้องปรับปรุงแก้ไขในด้านต่าง ๆ ของโรงงาน ตรวจสอบควบคุมการฝ่าฝืนกฎหมาย

4. ฝ่ายตรวจการ มีหน้าที่ความรับผิดชอบเกี่ยวกับการตรวจสอบควบคุมการใช้ เครื่องหมายมาตรฐาน การทำ การนำเข้า และการจำหน่าย ตลอดจนการฝ่าฝืนกฎหมายในกรณีต่าง ๆ กำหนดและเสนอแนะแผนและมาตรฐานในการตรวจสอบควบคุมเพื่อให้ได้ผลตามวัตถุประสงค์ ดำเนินการดำเนินอาัยตกรณีมีการกระทำผิดกฎหมาย รวมทั้งเป็นผู้กล่าวหาหรือให้ปากคำในการดำเนินคดีต่าง ๆ

5. ฝ่ายการควบคุมคุณภาพ มีหน้าที่และความรับผิดชอบเกี่ยวกับการวางแผน ปฏิบัติงานด้านการควบคุมคุณภาพ การกำหนดหลักเกณฑ์การควบคุมคุณภาพตามหลักวิชาการของ การทำผลิตภัณฑ์แต่ละชนิด กำหนดหลัก เกณฑ์และวิธีการในการวิเคราะห์และประเมินผลระบบ การควบคุมคุณภาพของโรงงาน วิเคราะห์ประเมินขีดความสามารถในการควบคุมคุณภาพของ แต่ละโรงงานประกอบการออกใบอนุญาต ติดตามประเมินการควบคุมคุณภาพและระดับ เกณฑ์ คุณภาพของผลิตภัณฑ์ของแต่ละโรงงาน เพื่อประกอบการจัดทำแผนการตรวจสอบควบคุม จัดทำ วิธีการใช้ เครื่องหมายมาตรฐาน และวิธีควบคุมการทำและนำเข้าผลิตภัณฑ์สำหรับผู้รับใบอนุญาต ให้คำแนะนำในการปรับปรุงแก้ไขการควบคุมคุณภาพแก่โรงงาน และให้ข้อคิดเห็นในร่างมาตรฐานหรือการปรับปรุงแก้ไขมาตรฐาน โดยเฉพาะอย่างยิ่งด้านการเก็บตัวอย่างและ เกณฑ์ตัดสิน

6. ฝ่ายตรวจสอบผลิตภัณฑ์ มีหน้าที่และความรับผิดชอบเกี่ยวกับการศึกษามาตรฐาน สัตทำรายการตรวจสอบและวิธีชักตัวอย่างตลอดจนแบบรายงานผลการตรวจสอบสำหรับ หน่วยตรวจสอบ สัตประชุมเพื่อกำหนดอัตราค่าใช้จ่าย ทำรายงานเสนอคณะกรรมการมาตรฐานผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรมเพื่อกำหนดอัตราค่าใช้จ่าย และการแต่งตั้งหน่วยตรวจสอบตาม กฎหมาย สัตประชุมระหว่างโรงงาน หน่วยตรวจสอบและสำนักงานมาตรฐานผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรม เพื่อแก้ไขข้อปัญหาทางวิชาการเกี่ยวกับวิธีทดสอบ เครื่องมือ และอื่น ๆ สัตหาเครื่องมือ

และหน่วยตรวจสอบเพิ่มเติมในกรณีที่เกิดปัญหาด้านเครื่องมือและหน่วยตรวจสอบ ตรวจสอบผลิตภัณฑ์ในกรณีที่ต้องตรวจสอบที่โรงงาน และวิเคราะห์ตรวจสอบตัวอย่างและรายงานโดยการให้หน่วยปฏิบัติการเคลื่อนที่

7. งานจดทะเบียนผลิตภัณฑ์ มีหน้าที่และความรับผิดชอบเกี่ยวกับการตรวจสอบคำขอจดทะเบียนผลิตภัณฑ์ ตรวจสอบโรงงานด้านกรรมวิธีการผลิต ยึดมั่นความสามารภทางเทคโนโลยีและการควบคุมคุณภาพ และเก็บตัวอย่างตรวจสอบประกอบคำขอ วิเคราะห์และทำลักรายงานข้อมูล เลื่อนและคณะกรรมการพิจารณาสินค้าที่ผลิตในประเทศเพื่อการอนุมัติหรือไม่อนุมัติ ให้จดทะเบียน ตรวจสอบติดตามและทำรายงาน เลื่อนคณะกรรมการพิจารณาสินค้าที่ผลิตในประเทศเพื่อการยกเลิกการจดทะเบียนผลิตภัณฑ์ จัดทำบัญชีผลิตภัณฑ์จดทะเบียนประจำเดือน และบัญชีสินค้าอุตสาหกรรมที่ผลิตในประเทศ (ยานบก) เพื่อเวียนส่วนราชการและรัฐวิสาหกิจทราบ เลื่อนข้อคิดเห็นในการขอใช้ผลิตภัณฑ์ที่มีคุณสมบัติแตกต่างจากมาตรฐาน

8. กองวิชาการและการต่างประเทศ มีหน้าที่และความรับผิดชอบในการติดต่อกับต่างประเทศในเรื่องที่เกี่ยวกับการดำเนินงานของสำนักงานประสานงานกับองค์การระหว่างประเทศว่าด้วยการมาตรฐาน ในส่วนงานวิชาการทำหน้าที่ประมวลและบริหารข้อมูลสถิติ เพื่อประกอบการกำหนดนโยบาย วางแผน และทำหน้าที่เป็นศูนย์กลางเทคนิคมาตรฐาน ให้ข้อมูลในด้านมาตรฐานไทยแก่ประเทศต่าง ๆ ในฐานะสมาชิกของหน่วยงานนานาชาติด้านการสันทัดมาตรฐาน

กองวิชาการและการต่างประเทศ แบ่งงานออกเป็น 5 งาน ดังนี้

1. งานธุรการ มีหน้าที่ความรับผิดชอบเกี่ยวกับการรับ-ส่ง ลงทะเบียน แยกประเภทหนังสือที่ส่งมาจากหน่วยงานทั้งในประเทศและต่างประเทศ คำทนายและจ่ายแจกหนังสือมาตรฐานผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรม คู่มือผู้ซื้อ และเอกสารเผยแพร่อื่น ๆ รวมทั้งทำสถิติการคำทนายจ่ายแจก ให้บริการถ่ายเอกสารและพิมพ์ดีด ปฏิบัติงานธุรการทั่วไปของกอง

2. งานวิจัยและวางแผน มีหน้าที่และความรับผิดชอบเกี่ยวกับการเก็บรวบรวมข้อมูลและสถิติต่าง ๆ เกี่ยวกับผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรม ทำการวิเคราะห์วิจัยข้อมูลทางเศรษฐกิจและของโครงการแผนงานต่าง ๆ วางแผนดำเนินงานของสำนักงานมาตรฐานผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรมทั้งระยะสั้นและระยะยาว จัดทำโครงการสำหรับแผนพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ประเมินผลการปฏิบัติงานตามแผนเป็นระยะ ๆ

3. งานห้องสมุด มีหน้าที่และความรับผิดชอบเกี่ยวกับการให้บริการด้านห้องสมุด สืบหาหนังสือ ตำราและอุปกรณ์ต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการมาตรฐาน การอนุญาตและการควบคุม เพื่อการศึกษา ค้นคว้า สืบค้นหนังสือใหม่เป็นครั้งคราว

4. งานแปล มีหน้าที่แปลมาตรฐานภาษาไทยที่ได้ประกาศกำหนดในราชกิจจานุเบกษาเป็นภาษาอังกฤษ แปลเอกสารต่างประเทศเป็นภาษาไทย และแปลเอกสารอื่น ๆ ที่มีผู้เกี่ยวข้องขอรับบริการ เป็นต้นว่า ใบอนุญาต ใบรับรอง

5. งานการต่างประเทศ มีหน้าที่ทำหนังสือติดต่อ ติดต่อ การประชุมระหว่าง ประเทศ ประสานงาน อำนวยความสะดวกแก่นักวิชาการ นักมาตรฐานต่างประเทศ ติดต่อ สั่งซื้อของจากต่างประเทศ ประสานงานกับสถาบันมาตรฐานในต่างประเทศ พิจารณาการเป็น สมาชิกหรือถอนการเป็นสมาชิก กรรมการวิชาการ และคณะกรรมการบริหารอื่น ๆ และติดตาม ความเคลื่อนไหวของกรรมการวิชาการที่ประเทศไทยเป็นสมาชิก เป็นตัวแทนจำหน่ายมาตรฐาน ระหว่างประเทศ จัดพิมพ์ และจัดสิ่งบัญชีรายชื่อมาตรฐานและราคาสำเนา พร้อมทั้งมาตรฐาน ที่ได้ประกาศกำหนดแล้วไปให้ประเทศสมาชิกต่าง ๆ ตามเงื่อนไขการเป็นสมาชิกองค์การระหว่าง ประเทศว่าด้วยการมาตรฐาน

จ. กองส่งเสริมมาตรฐาน มีหน้าที่และความรับผิดชอบในด้านการส่งเสริมให้มีการ นำมาตรฐานไปใช้ประโยชน์ และส่งเสริมการทำผลิตภัณฑ์ให้ได้คุณภาพสม่ำเสมอเป็นที่นิยมเชื่อถือ ของผู้บริโภค

กองส่งเสริมมาตรฐาน แบ่งออกเป็น 3 งาน ได้แก่

1. งานอุตสาหกรรมสัมพันธ์ มีหน้าที่และความรับผิดชอบในการดำเนินการติดต่อ ชักชวนให้ผู้ประกอบกิจการอุตสาหกรรมมายื่นขอใบอนุญาตให้แสดง เครื่องหมายมาตรฐานมากขึ้น และส่งเสริมให้มีการนำเอา เทคนิคของการมาตรฐานไปใช้ในอุตสาหกรรมมากขึ้น โดยติดตาม ชี้แจง ตอบข้อซักถามและอำนวยความสะดวกแก่โรงงานอุตสาหกรรม ตลอดจนประเมินผลโรงงาน ก่อนรับใบอนุญาตและหลังรับใบอนุญาต ประเมินระดับความสำคัญของผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรม และ สืบหาเอกสารทางวิชาการเพื่อเผยแพร่แก่ผู้ผลิตและผู้จำหน่าย

2. งานส่งเสริมและเผยแพร่ มีหน้าที่และความรับผิดชอบในการเผยแพร่เรื่อง มาตรฐาน โดยการติดต่อประสานงานกับสื่อมวลชน เพื่อให้ข้อมูลข้อเท็จจริง เผยแพร่เรื่องการ มาตรฐาน ด้วยการออกข่าว บทความ ฉายภาพยนตร์ ออกรายการวิทยุ โทรทัศน์ และจัดทำ

เอกสาร วารสาร หนังสือคู่มือต่าง ๆ รวมทั้งจัดนิทรรศการ การฝึกอบรม และการประชุมทางวิชาการ เพื่อให้ความรู้ เรื่องการมาตรฐาน เข้าถึงประชาชนอย่างแท้จริง

3. งานผลิตสิ่งพิมพ์และบริการ โสตทัศนูปกรณ์ มีหน้าที่และความรับผิดชอบในการดำเนินการผลิตสิ่งพิมพ์ เอกสารสิ่งพิมพ์ของสำนักงานมาตรฐานผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรม ทำงบประมาณ การใช้วัสดุการพิมพ์ ทำประวัติ รวมทั้งการใช้ซ่อมบำรุง นอกจากนี้ยังทำการออกแบบและจัดทำโสตทัศนูปกรณ์และให้บริการ โสตทัศนูปกรณ์

๑. สำนักงานคณะกรรมการแห่งชาติว่าด้วยมาตรฐานอาหารระหว่างประเทศ มีหน้าที่และความรับผิดชอบในการดำเนินการด้านต่าง ๆ ที่ทำให้คณะกรรมการแห่งชาติว่าด้วยมาตรฐานอาหารระหว่างประเทศ (กมอพ.) สามารถปฏิบัติหน้าที่ได้ตามอำนาจหน้าที่ซึ่งได้รับมอบหมายจากคณะรัฐมนตรีได้อย่างถาวรและทันต่อเหตุการณ์ เพื่อประโยชน์ทางเศรษฐกิจของประเทศไทย ในการรักษาผลประโยชน์อันพึงมีพึงได้ และป้องกันผลเสียหายอันอาจมีขึ้นจากมาตรฐานอาหารระหว่างประเทศ โดยประสานงานกับโครงการมาตรฐานอาหาร เอฟ เอ โอ/ดับลิว เอช โอ ในการจัดตั้งผู้แทนประเทศไทย เข้าร่วมประชุมกำหนดมาตรฐาน พิจารณาและวิเคราะห์ข้อกำหนดต่าง ๆ เปรียบเทียบกับมาตรฐานภายในประเทศ และเป็นศูนย์กลางติดต่อกับหน่วยงานต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง กับมาตรฐานอาหารทั้งส่วนราชการและเอกชน

สำนักงานคณะกรรมการแห่งชาติว่าด้วยมาตรฐานอาหารระหว่างประเทศ แบ่งงานออกเป็น 4 งาน ได้แก่

1. งานการประชุมและธุรการ มีหน้าที่และความรับผิดชอบในการจัดการประชุมคณะกรรมการแห่งชาติว่าด้วยมาตรฐานอาหารระหว่างประเทศ จัดดำเนินงานในการส่งผู้แทนไปร่วมประชุมคณะกรรมการวิชาการของโครงการมาตรฐานอาหาร เอฟ เอ โอ/ดับลิว เอช โอ และดำเนินด้านธุรการของสำนักงานคณะกรรมการแห่งชาติว่าด้วยมาตรฐานอาหารระหว่างประเทศ

2. งานมาตรฐานที่เป็นสินค้าหรือเกี่ยวเนื่องกับเศรษฐกิจ มีหน้าที่และความรับผิดชอบเกี่ยวกับการพิจารณามาตรฐานอาหารที่เป็นสินค้าหรือเกี่ยวเนื่องกับเศรษฐกิจ โดยพิจารณาปัญหาที่เกี่ยวข้องกับมาตรฐานอาหาร เพื่อจัดส่งให้หรือขอข้อมูลจากหน่วยที่เกี่ยวข้อง และติดตาม สรุปผล รวบรวมข้อมูลที่ได้ ศึกษาเพื่อเป็นแนวทางให้คณะกรรมการได้พิจารณาหาข้อยุติ และทำหน้าที่จัดการประชุมคณะกรรมการวิชาการสาขาต่าง ๆ

3. งานมาตรฐานเกี่ยวกับสิ่งทั่วไป มีหน้าที่และความรับผิดชอบในการพิจารณา

มาตรฐานเกี่ยวกับสิ่งทั่วไป ซึ่งไม่ใช่มาตรฐานอาหารแต่ละชนิดได้แก่ งานด้านกฎเกณฑ์ ฉลากอาหาร สารเจือปนในอาหาร ลูขสัณณะของอาหาร สารมีพิษตกค้างในอาหารและการชักตัวอย่างกับวิธีวิเคราะห์ เป็นต้น

4. งานประสานงานกลุ่มเอเชีย มีหน้าที่และความรับผิดชอบในการประสานงานระหว่างประเทศในกลุ่มเอเชีย งานมาตรฐานอาหารของกลุ่ม พิจารณาปัญหาข้อล่อถามต่าง ๆ ที่เกี่ยวกับมาตรฐานอาหาร เพื่อจัดส่งให้หรือขอข้อมูลจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ติดตามสรุปผลรวบรวมข้อมูลนำมาศึกษาเพื่อเป็นแนวทางในการพิจารณาจัดตั้งมาตรฐานอาหารกลุ่มและทำหน้าที่จัดการประชุมคณะอนุกรรมการวิชาการสาขาต่าง ๆ

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย